

Danmarks Naturfredningsforenings høringssvar til høring over forslag til landsplandirektiv for nye grønne kiler i hovedstadsområdet og for bygninger til almene rekreative formål i de grønne kiler

Danmarks Naturfredningsforening (DN) har læst forslaget til landsplandirektiv for de grønne kiler, som har til formål at sikre, at der kan opføres nye bygninger til almene rekreative formål i kilerne og desuden at afgrænse bynære skove og særlige naturbeskyttelsesområder som nye grønne kiler.

DN støtter, at naturskoler og skovbørnehavers får adgang til naturen i kilerne. DN opfatter disse anvendelser som formål, der netop hører landzonen/naturen til. DN støtter ikke, hvis direktivet åbner for byggeri til bymæssige fritidsformål i de grønne kiler.

Bestemmelserne for byggeri og anlæg er løst formuleret og risikerer at åbne for mere omfattende byggeri og anlæg i kilerne. Derfor foreslår DN i høringssvaret supplerende bestemmelser og bemærkninger, som har til formål at begrænse byggeriets omfang, og sikre anvendelse til naturskoler og skovbørnehaver.

I landsplandirektivet udpeges mindre nye kileområder, der i vid udstrækning allerede er natur. DN havde gerne set, at et landsplandirektiv der kun omhandler de grønne kiler, havde planlagt for nye kileområder som modsvarer den aktuelle og de fremtidige planer for byvækst i regionen.

DN foreslår konkrete nyudpegninger af grøn kile i blandt andet Roskilde, Egedal og Allerød/Hillerød kommuner.

Bygninger til rekreative formål i de grønne kiler

De grønne kiler skal friholdes for bymæssige formål

Jf. bekendtgørelsen indsættes som nye stykker til §18 og §19, at der på visse arealer kan opføres ny ikke lokalplanpligtig bebyggelse til almene rekreative formål. I bemærkningerne er dette eksemplificeret som anlæg og bygninger til skovbørnehaver og til naturskoler. Det er gode og vigtige formål.

En skovbørnehave transporterer børn fra byen og ud i det åbne land/naturen. Naturskoler har til formål at flytte undervisningen fra klasseværelset ud i naturen. Begge formål opfatter DN som ikke-bymæssige fritidsformål. Derfor er det uklart, hvorfor der i landsplandirektivet lægges op til at fravige principperne i planlovens §5j, stk. 1 nr. 3, som bl.a. skal sikre, at de grønne kiler ikke anvendes til bymæssige fritidsanlæg. Der savnes en begrundelse herfor, og det indikerer, at det kan være andre bymæssige fritidsformål der ønskes gjort muligt med forslaget til landsplandirektiv.

Storbyområdet grønne kiler må betragtes som en natur- og kulturarv af uvurderlig værdi for de tilgrænsende byområder. Udnyttelsen til rekreative formål skal derfor ske under hensyn hertil, og således at de stedlige landskabs- og naturværdier ikke forringes. Ministerens beføjelse bør ikke føre til fravigelse af de generelle retningslinjer for de grønne kiler, hvor der særligt i de indre kiler, er pres for placering af bymæssige fritidsanlæg.

Det fremgår ikke, hvilke andre anvendelser end skovbørnehaver og naturskoler landsplandirektivet giver mulighed for at opføre byggeri og anlæg til. Omfatter det for eksempel andet end egentlige bygningsanlæg så som stier og andre rekreative anlæg i det åbne land og langs kysten, rummer det spejderhytter eller mountainbikeklubber som stiller deres klubhuse til rådighed for andre? Der efterspørges en uddybning af, hvilke funktioner der kan være tale om.

DN foreslår, at landsplandirektivet tilrettes, så det fremgår, at landsplandirektivet alene handler om ikke-bymæssige fritidsformål.

DN foreslår, at det til bemærkningerne præciseres og defineres nærmere, hvad der menes med "fritidsanlæg, som er alment tilgængelige". Såfremt der alene tænkes på skovbørnehaver og naturskoler, bør bestemmelserne tilrettes herefter. Omfatter bestemmelsen andre formål, bør disse så vidt muligt specificeres.

Størrelse og placering af det tilladte byggeri og anlæg

Der savnes tydeligere rammer for, hvor stort byggeri der med en landzonetilladel kan gives mulighed for i de grønne kiler med forslaget til landsplandirektiv. Det fremgår alene, at muligheden ikke omfatter byggeri og anlæg der har et sådant omfang, at det forudsætter lokalplanlægning. Derfor åbner direktivet potentielt for større bebyggelser og anlæg.

Der angives ikke rammer for maksimal højde, samlet bygningsstørrelse eller størrelsen på bygningernes arealmæssige udbredelse. Derfor åbnes potentielt for anlæg som virker skæmmende for mennesker og natur mht. deres udformning, anvendelse, brug af belysning, støj eller lignende i kilerne.

Det fremgår af landsplandirektivet, at bygningsmassen i de grønne kiler som udgangspunkt ikke må øges. Der åbnes alligevel for muligheden, såfremt der er en begrundelse for et særligt behov, og hvis der er en funktionel sammenhæng. DN opfatter denne mulighed som en potentiel glidebane for lokalt at tillade mere byggeri i de grønne kiler, end hvad der nedrives. Der efterspørges konkrete eksempler i bemærkningerne på, hvad der kunne udgøre en særlig begrundelse eller hvad der forstås ved en funktionel sammenhæng.

Der ses ikke umiddelbart mulighed for at håndhæve bestemmelsen om, at byggeriet i kilerne ikke må øges. Det er kommunerne som er landzonemyndighed. De er ikke forpligtet af hvilke landzonetilladelser der er givet til byggeri og anlæg på kilearealer i andre kommuner. Kravet om ikke at øge bebyggelsen i kilerne, skal netop sikre opfattelsen af kilerne som ubebyggede. Dermed er der tale om et lokalt forankret landskabshensyn – og ikke et kvadratmeterregnskab på tværs af alle kiler og kommuner i regionen. DN foreslår, at der indføres et krav om at reglen om ikke at forøge bebyggelsen gælder inden for den enkelte kommunegrænse - i det der kan opfattes som lokalområdet omkring det ansøgte. Det bør desuden fremgå, at der kun helt undtagelsesvist og kun i begrænset omfang kan gives landzonetilladelser til mere byggeri end det der nedrives. Kravet om nedrivning bør indgå som vilkår i de nævnte landzonetilladelser. Det foreslås desuden, at staten overvåger udviklingen i byggeriets størrelse og placering i kilerne. Der kan for eksempel besluttes en statslig indberetningspligt, i forbindelse med tilladelser til byggeri i kilerne.

Det savnes præciseret, hvad der menes med væsentligt forøget trafikbelastning eller større parkeringsanlæg.

Endelig bør der fastsættes regler som sikrer, at byggeriets grundareal ikke forøges væsentligt, hvis for eksempel et større byggeri på flere etager nedrives, og dermed ville kunne erstattes af et nyt byggeri som optager et langt større areal i kilen.

Det fremgår af bemærkningerne på s. 10, at *"I tilknytning til er fastlagt som beliggende inden for en afstand af 50 meter, dog således at et nyt grønt kileområde, f.eks. en skov, via et andet område, f.eks. et særligt naturbeskyttelsesområde, grænser op til en eksisterende grøn kile. Kilerne indgår dermed som en integreret del af hovedstadsområdets grønne strukturer"*. DN foreslår, at de 50 meter defineres som et maksimalt afstandskrav, så det ikke er lempeligere at bygge i de grønne kiler end uden for kilerne. De generelle regler om tilknytningskravet som det fremgår af landzonevejledningen kan med fordel tilføjes bemærkningerne, herunder *"at det ikke alene er afstanden, der afgør, om en bygning kan siges at ligge i tilknytning til den eksisterende bebyggelse. Det beror på en samlet konkret vurdering af, om byggeriet naturligt opleves som havende tilknytning til den eksisterende bebyggelse, bl.a. henset til terrænforhold og landskabet i øvrigt"*.

Samlet savner landsplandirektivet nærmere rammer for byggeriets- og anlæggenes anvendelse, størrelse og påvirkning af omgivelserne. Det giver en relativt fri fortolkningsramme ift. hvordan landsplandirektivet kan fortolkes. Det betyder samtidigt, at borgere stilles i en ringe situation, hvis de ønsker at påklage eventuelle landzoneafgørelser

DN foreslår, at §18 stk. 2 nr. 7) og §19 stk. 2 nr. 7 ændres til følgende ordlyd: 7) At den eksisterende bebyggelse, der ikke er egnet til formålet, ~~som udgangspunkt~~ nedrives for at sikre, at den samlede lokale bygningsmasse i de grønne kiler ikke forøges væsentligt. En eventuel forøgelse skal være mindre og kan kun ske, hvis den er begrundet i et helt særligt behov og en funktionel sammenhæng.

DN foreslår, at det i bemærkningerne uddybes, hvad der kan begrunde et særligt behov, og at det uddybes, hvad der forstås ved en funktionel sammenhæng.

DN foreslår, at der indføres bestemmelser om, at nybyggeri ikke i hverken højde eller grundplan må overstige det nedrevne, dog maksimal bygningshøjde på 8,5 m.

DN foreslår, at det fremgår af bemærkningerne, at kravet om nedrivning skal indgå som vilkår i de nævnte landzonetilladelser jf. §18 stk. 3 og §19 stk. 3.

DN foreslår, at afstandskravet på 50 meter konkretiseres, så det fremgår, at der ikke må bygges længere væk end 50 meter fra eksisterende nedrevet bebyggelse, og at landzonevejledningens beskrivelse af de generelle regler om tilknytningskravet tilføjes bemærkningerne herom.

DN foreslår, at det tilføjes bemærkningerne, at staten vil overvåge udviklingen af bebyggelsen i de grønne kiler.

Offentlig adgang og anvendelse

Det fremgår af bemærkningerne, at den almene tilgængelighed ikke må hindres eller besværliggøres ved hegning med lås eller lignende form for ændring. Det fremgår ligeledes, at faciliteterne kan benyttes til opholds- og læringsrum for dagtilbud og skoler, men samtidig, at bygningerne ikke må anvendes som permanente lokaler for institutioner eller for skoler, idet sådanne anvendelser ikke kan kategoriseres som almene rekreative formål. Det er gode og vigtige bemærkninger. Vilkårene kan med fordel fremgå af bestemmelserne som vilkår, der skal indgå i landzonetilladelsen.

DN foreslår, at det til bestemmelserne i §18 stk. 3 og §19 stk. 3 tilføjes, at landzonetilladelsen gives på vilkår af, at den almene tilgængelighed ikke forringes eller besværliggøres, og at bebyggelse og anlæg ikke må anvendes som permanente lokaler for hverken institutioner, skoler, foreninger eller lignende. Alternativt, at det tilføjes i bemærkningerne til de specifikke bestemmelser.

Afvejning af øvrige interesser

Til s. 8, 1. spalte nederst: De omtalte særlige forhold i relation til landzonetilladelse til fritliggende ny bebyggelse bør tilføjes arealer planlagt i det grønne danmarkskort iht. de nationale naturbeskyttelsesinteresser.

DN oplever lokalt, at det kan være vanskeligt, når kommunerne skal afveje de mange og nogle gange modsatrettede interesser i arealanvendelsen i forbindelse med sagsbehandlingen af ansøgninger om byggeri og anlæg i kilerne såvel som i fredede områder og landzonen generelt. Derfor er bemærkningerne på s. 9 anden spalte særlig vigtige - om de hensyn der fortsat skal tages i sagsbehandlingen efter anden lovgivning. Det foreslås, at teksten fremhæves, for eksempel ved en egen overskrift. Det kan desuden overvejes, om skovloven også skal fremgå af listen over regler efter anden lovgivning som skal respekteres.

Afgrænsning af nye grønne kiler

Det er i national interesse, at den store tætboende befolkning i hovedstadsområdet har almen adgang til bynære naturområder og skove, der grænser op til de byområder der ligger i fingerplanens håndflade og byfingre. Det er af stor betydning for storbybefolkningens sundhed og fritidsliv, og kan samtidig bidrage til øget biodiversitet. Selv om landsplandirektivet kun omhandler de grønne kiler, og dermed kan betegnes som en temarevision af Fingerplanen, rummer det primært et ønske om at kunne bygge mere i kilerne, og udpeger kun få nye kilearealer. Det nye landsplandirektiv kunne således være mere ambitiøst med hensyn til visioner for kilernes udvikling, og udpegning af større nye kilearealer, i lyset af den aktuelle og forventede fremtidige byvækst i regionen.

Det drejer sig især om områder nær de ydre dele af fingrene i det ydre storbyområde og i Køgefingeren, som er særlig fattig på skov- og naturområder. Der savnes generelt fortsat grønne kiler i både Roskilde-, Frederikssund-, Hillerød- og Køgebugtfingrene, som alle er under hastig byudvikling. Der savnes både grønne ringe svarende til kystkilerne i Helsingør- og Køge fingrene, samt planlægning af endnu en ydre grøn ring, som kan sikre, at de tilbageværende grønne arealer i byfingrene bevares som sådan.

Fingerplanens grønne kiler afgrænses med en række nye mindre og større arealer med bynær skov, naturbeskyttelsesområder og naturtyper. Det oplyses, at de grønne kiler i Dragør, Tårnby og Køge kommuner er afgrænset som indre grønne kiler /kystkiler, mens de øvrige kiler er afgrænset som ydre grønne kiler. Det nævnes, at hensigten er, at fremtidige bynære fredskovarealer, der grænser op til eksisterende grønne kiler som udgangspunkt, skal udpeges ved fremtidige revisioner af Fingerplanen. Men det kan umiddelbart undre, at de nye kiler ikke omfatter andre areal typer end de nævnte, f.eks. åbne dyrkede eller udyrkede jordbrugsarealer og områder med kulturhistoriske interesser. I følge Fingerplan 2019 følger alle "kystkiler" i Helsingørfingeren og Køgefingeren og på Sydamerger samme regler som de indre kiler, ikke kun de nævnte 3 kommuners kystkiler. Fremtidige revisioner må antages også at kunne omfatte andre typer arealer og landskaber end fredskov.

Ny interessezone

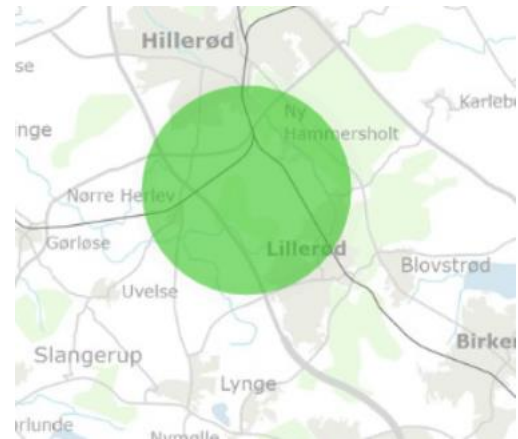
Nedenfor foreslås udpegning af en række konkrete nye kileområder. Det foreslås derudover, at der fastlægges en "interessezone" langs dele af fingrene, hvor der kan planlægges for bynær almen rekreativ anvendelse af skov, natur og åbne arealer, der støder op til byområdet. Det vil på linje med de eksisterende grønne kiler sige almene friluftsmål og ikke bymæssige fritidsformål.

Konkrete forslag til udvidelse af ydre grønne kiler

Allerød/Hillerød Kommuner:

I sidste kommuneplanperiode var der stor interesse for at bygge i det grønne landskab, som adskiller Allerød By fra Hillerød By. Hvis der ikke sikres en grøn kile i dette område, er der stor risiko for, at de to byområder vil vokse sammen. Der er tale om et landskab præget af skove og mindre landejendomme med en væsentlig del af et kuperet småskala-landskab, som fortsat er bevaret med jordbrugsmæssig anvendelse. Området huser både Natura 2000 områder, fredskov, beskyttede naturområder, verdensarvsområde og nationalpark og har således de nødvendige kvaliteter til en grøn kile for at sikre den bynære rekreative natur. En del af området er omfattet af planlægning for transportkorridoren til Helsingør, som ikke længere nyder politisk opbakning. Det vil være en grøn klima- og naturmæssig vindserg at ændre planlægningen fra transportkorridor til ydre grøn kile. Der er kun udpeget en lille stump ydre grøn kile nær Hillerød, som ikke er tilstrækkeligt til at fastholde intentionerne i Fingerplanen. Den indsatte figur 1 viser området med behov for ny ydre grøn kile.

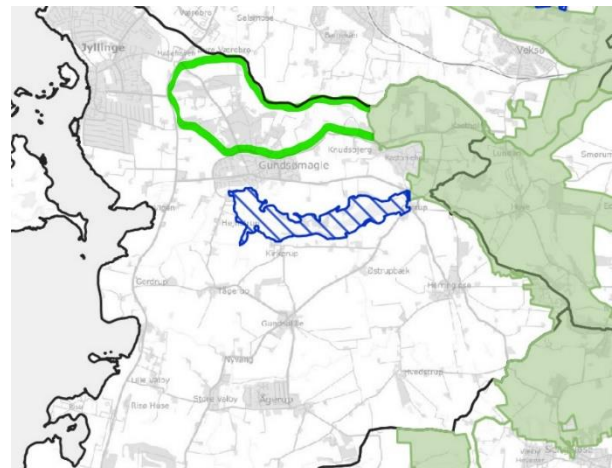

Figur 1

Roskilde Kommune:

For at skabe mere udbredelse og bedre sammenhæng i de grønne kiler i Roskilde kommune foreslås følgende udvidelser af de grønne kiler

Vestskovkilens nordlige gren, der peger både mod Gundsømagle Sø (naturbeskyttelsesområde) og mod Værebros Ådal (fredet område) kan med fordel forlænges til og med Gulddysseskovene lige øst for Jyllinge (figur 2). Også det fredede område nord for Værebros Å - i Egedal Kommune, bør indgå i udpegningen for at skabe den sammenhæng i naturarealer som de grønne kiler – og fredningen – sigter imod. Her kan nævnes Løje Sø, Veksø Mose, Helledes Mose. Desuden er Gundsømagle Sø oplagt at inkludere, idet der kun er 750m mellem dette særlige naturbeskyttelsesområde og fredningsområdet.

Figur 2

Som et supplement kan det foreslås at den forholdsvis uforstyrrede egn omkring Herringløse inkluderes i denne grønne kile, idet eggen - endnu - er præget af forholdsvis fred og ro. Men risikerer mere og mere urbanisering, både i form af erhverv, boliger og infrastruktur.

Vestskovkilens sydlige gren, der forløber nordøst og nord om Roskilde, bliver i forslaget udbredt længere mod vest, men desværre i en meget usammenhængende form. Kun en mindre del af Himmelev skov er inkluderet i forslaget, i form af nogle mindre fredsskavsområder, skønt det virker oplagt at inkludere hele Himmelev skov efterhånden som den bliver udvidet. Vest for Frederiksborgvej virker det oplagt, at inddrage området med fredskov i Vigen Strandpark, helt ud

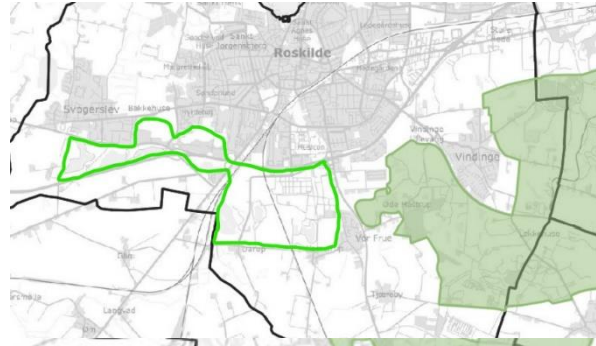

Figur 3

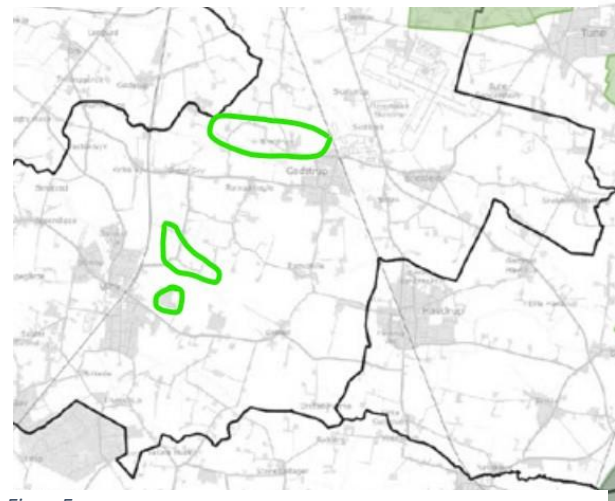
til Veddelev havn (figur 3). Derved vil denne gren af den vestlige grønne kile nå helt til Roskilde Fjord, med et kig til den naturlige fortsættelse på den anden side af fjorden, i form af strandengen og jorden omkring Parcelgården og Boserup skov, samt Bognæs i Lejre kommune.

Hedelandkilen strækker sig til lidt sydøst for Roskilde, omkring Vindinge. Vest for Vindinge er Roskildes grønne ring allerede udbygget meget, og vil være egnet til at blive inddraget i den grønne kile. Fra vor Frue mod vest er der allerede store grønne områder i form af Dyrskuepladsen samt de tidligere grusgravsområder Milen og Himmelsøen, Hyrdehøjskoven og de store naturområder omkring Lynghøjsøerne (figur 4).

Figur 4

Den sydlige del af Roskilde kommune, mangler grønne kiler, nu hvor der sker en kraftig byudvikling især øst for Viby. Der er oplagt grøn-kile potentiale i Ramsødalen (fredet) og Syvmosen med tilliggende nyoprettet fredskovområde nord for, samt Skousbo Skov der peger ned mod Klosterskoven i Køge Kommune (figur 5)

Figur 5

Egedal Kommune:

I Egedal ønskes udpeget betydelige nye kilearealer i Roskilde-fingeren hele vejen op til Jyllinge og nord herfor til Lille Rørbæk fredningen, som nævnt oven for. Området udgør en sammenhængende og oplevelsesrig biologisk spredningskorridor langs Værebros Å til udmundingen af Roskilde Fjord.

Kildedal nord bør indgå i den ydre grønne kile. Området, som i dag består dels af kommunal jord på grænsen til Ballerup Kommune, samt privatejet landbrugsjord, udgør en plet i en ellers harmoniske sammenhængende plan.

Intensivt og højt byggeri i Ballerup taler for, at der bør være naturområder i umiddelbar nærhed. Der er desuden stor efterspørgsel efter rekreative områder blandt borgere i nye store boligområder i Smørum Vest. Generelt savnes større sammenhængende skovområder i hele Smørum, Smørum Nedre og stationsområdet Kildedal, samt i store dele af nabokommunerne Ballerup og Furesø.

Det foreslås desuden, at Transportkorridoren (til Ring 5) udpeges til grøn kile og gøres til en naturkorridor, hvor der bl.a. bør foretages skovrejsning. Korridoren udgør en mulighed for at skabe naturbeskyttelse og genforvildning på tværs af byfingrene til glæde og gavn for biodiversiteten og arters genopståen i naturen i Nordsjælland - som f.eks. kronvildt. Alle muligheder for at omlægge kommunale og regionale jorde til mere natur bør afsøges, da nye udpegninger til grøn kile er nødvendig for at kunne reservere flere steder til natur, og gøre naturen sammenhængende.

Miljøvurdering & Væsentlighedsvurdering

Det er væsentligt, at det sikres, at byggeri og anlæg ikke påvirker beskyttede naturområder og vilde arter negativt, hverken i eller udenfor Natura 2000 områder. I den anledning savnes en bedre redegørelse for de potentielle byggemuligheder i eller nær Natura 2000 områderne, som planforslaget åbner mulighed for.

Det er desuden principielt uheldigt, at konsekvensvurderingen tager udgangspunkt i de nu forældede Natura 2000 planer, frem for de nye som er i høring. Konsekvensvurderinger skal foretages pba. Natura 2000 områders "bevaringsmålsætninger", som vil kunne være væsentligt ændrede – bl.a. lægges op til en generelt højere grad af fri dynamik, hvor det er muligt i større Natura 2000 områder. Omvendt er høringen af de ny planer forsinket, og forventes først færdige i efteråret.

I afsnittet side 5/32 "*Habitatdirektivets hovedprincipper for administration af Natura 2000-områderne består af*" omtales alene artikel 6.3 og 6.4 som "hovedprincip" for administration af områderne. Disse principper omhandler *foringelser*. Artikel 6.1 og 6.2 er dog også ret centrale principper, som fastsætter fremadrettede principper om at *forbedre* tilstanden. Til afsnittet side 26/32 bemærkes det, at "Forstyrrelse" af bilag IV arter ikke ødelægger plantearter eller deres voksesteder.

Til afsnittet "4.2 Forstyrrelser af habitatnaturtyper og arter" s 28/32, bemærkes det ligeledes, at man ikke "forstyrrer" habitatnaturtyper. Man kan beskadige eller ødelægge (= "forringe") dem.

Med venlig hilsen

Nina Larsen Saarnak, Leder for lokale sager
31 19 32 38, nis@dn.dk